

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 08.12.1965, sp. zn. Prz 61/65, ECLI:CZ:NS:1965:PRZ.61.1965.1

Číslo: 8/1966

Právní věta: Trestného činu vyzvědačství podle § 105 odst. 2 tr. zák. se dopustí, kdo s vědomím, že jde o pachatele trestného činu, uvedeného v odst. 1 téhož ustanovení tr. zák. nebo o organizaci, jejímž cílem je vyzvídat státní tajemství, sdělí takovému pachateli nebo organizaci údaje a informace obsahu souvisejícího s jejich činností, proto, že chce umožnit nebo usnadnit jejich činnost, nebo je srozuměn s tím, že jejich činnost umožňuje nebo usnadňuje. Přitom je nerozhodné, zda údaje a informace obsahují skutečnosti, které tvoří státní, hospodářské nebo služební tajemství nebo jsou jen utajovanými, případně, izolovaně hodnoceny, i skutečnostmi, známými širšímu okruhu osob.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 08.12.1965

Spisová značka: Prz 61/65

Číslo rozhodnutí: 8

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Vyzvědačství

Předpisy: 140/1961 Sb. § 105 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozsudkem krajského soudu v Ostravě ze dne 20. července 1965 sp. zn. 1 T 8/65 byl obviněný uznán vinným trestným činem vyzvědačství podle § 105 odst. 2 tr. zák.

Rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 18. srpna 1965 sp. zn. 7 To 9/65 byl k odvolání obviněného zrušen napadený rozsudek krajského soudu v Ostravě v celém rozsahu a obviněný byl podle § 226 písm. b), e) tr. ř. obžaloby pro trestný čin vyzvědačství podle § 105 odst. 2 tr. zák. zproštěn.

Ke stížnosti pro porušení zákona, podané generálním prokurátorem, presidium Nejvyššího soudu rozsudkem ze dne 8. prosince 1965 sp. zn. [Prz 61/65](#) zrušilo rozsudek Nejvyššího soudu a přikázalo tomuto soudu, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Trestná činnost obviněného spočívala podle zjištění krajského soudu v tom, že obviněný v zahraničí vešel ve styk s cizí zpravodajskou organizací a na dotazy jejích orgánů vyzradil více skutečností, které ve svém souhrnu tvoří předmět služebního tajemství. Vycházeje z tohoto zjištění učinil krajský

soud závěr, že obviněný svým jednáním usnadnil činnost organizaci, jejímž cílem je vyzvídat státní tajemství ve smyslu ustanovení § 105 odst. 2 tr. zák.

Senát Nejvyššího soudu pokládal skutková zjištění krajského soudu sice za správná, avšak dospěl k nesprávnému závěru, že jednání obviněného nezakládalo trestný čin vyzvědačství podle § 105 odst. 2 tr. zák. tak, jak ho krajský soud uznal vinným. Podle názoru senátu Nejvyššího soudu, umožnění nebo usnadnění činnosti organizaci, jejímž cílem je vyzvídat státní tajemství ve smyslu ustanovení § 105 odst. 2 tr. zák., nelze považovat sdělení jakýchkoli údajů nebo informací. Musí jít o takové údaje a informace, jejichž sdělením je umožněno nebo usnadněno výzvědné organizaci získat státní tajemství a nestačí proto zjištění, že sdělené údaje nebo informace jsou předmětem služebního tajemství.

Tento názor senátu Nejvyššího soudu není správný a je v rozporu se zákonem a konečně i v rozporu se závěry uvedenými v napadeném rozhodnutí, že totiž není pochyb o tom, že každý údaj, i když není předmětem utajovaných skutečností, má pro organizaci, jejímž cílem je vyzvídat státní tajemství, svou hodnotu a že údaje, které obviněný sdělil vyslychajícím orgánům mohly usnadnit činnost výzvědné organizace vůči našemu státu.

Trestného činu vyzvědačství podle § 105 odst. 2 tr. zák. se dopustí pachatel, který umožní nebo usnadní činnost pachateli činu uvedeného v § 105 odst. 1 tr. zák. nebo organizaci, jejímž cílem je vyzvídat státní tajemství. Krajský soud velmi správně poukázal ve svém rozsudku na to, že ustanovení odst. 2 § 105 tr. zák. povyšuje pomoc k vyzvědačství na jednu z forem trestného činu vyzvědačství, že by zpravidla nebylo možno vyzvědačskou činnost provádět úspěšně bez pomoci jiných osob. Pojmovým znakem trestného činu vyzvědačství podle § 105 odst. 2 tr. zák. je tedy vědomí pachatele, že jiná osoba nebo organizace provádí vyzvědačství a je srozuměn s tím, že takové osobě nebo organizaci poskytuje pomoc. Pomoc pachatele spočívá v tom, že umožňuje nebo usnadňuje činnost vyzvědačské organizaci poskytováním údajů a informací, které tato organizace od něho požaduje, nebo i jiným způsobem. Činnost vyzvědačské organizace směřuje k získávání všech dostupných poznatků o zemi, proti které je zaměřena, aby tak byl získán co nejdůkladnější a nejpřesnější obraz o této zemi ve všech oblastech jejího života a rozvoje na úseku hospodářském, politickém, vojenském i kulturním. Údaje a informace, na podkladě kterých takové poznatky získává, srovnává s údaji a informacemi, které již před tím získala, hodnotí je z hlediska cílů, které jsou vyzvědačskou činností proti té které zemi sledovány. Činnost vyzvědačské organizace umožňuje nebo usnadňuje všechny údaje a informace, které tato organizace výslovně od pachatele požaduje a které svým obsahem souvisí s činností vyzvědačské organizace a jejími cíli shora uvedenými. Je zcela nerozhodné, zda takové údaje a informace obsahují skutečnosti, které tvoří státní tajemství, hospodářské tajemství, nebo služební tajemství, nebo zda jsou jen utajovanými skutečnostmi nebo zda jde o skutečnosti, které izolovaně hodnoceny, jsou známými i širšímu okruhu osob. Zajímá-li se vyzvědačská organizace nebo osoba, provádějící vyzvědačskou činnost, výslovně o takové údaje a informace, činí tak k umožnění nebo usnadnění své činnosti. Jestliže tedy vejde pachatel ve styk s vyzvědačskou organizací, sdělí jí údaje a informace obsahu souvisejícího s její činností a cíli, umožňuje nebo usnadňuje její činnost a naplňuje svým jednáním trestný čin vyzvědačství podle § 105 odst. 2 tr. zák. po stránce objektivní. Po subjektivní stránce stačí vědomí pachatele, že jde o vyzvědačskou organizaci, a to, že chce umožnit nebo usnadnit její činnost, nebo je srozuměn s tím, že její činnost umožňuje nebo usnadňuje.

V daném případě všechny skutečnosti, které byly obsahem údajů a informací obviněného, které na dotaz sděloval orgánům výzvědné organizace souvisely bezprostředně s její činností a tedy její činnost usnadňovaly.

Rozhodnutí krajského soudu, který uznal obviněného vinným trestným činem vyzvědačství podle § 105 odst. 2 tr. zák. bylo správné, odpovídalo skutkovým zjištěním a zákonu. Nejvyšší soud tím, že obviněného zprostil obžaloby z trestného činu vyzvědačství, podle § 105 odst. 2 tr. zák. porušil zákon

v ustanovení § 2 odst. 6 tr. ř. a § 105 odst. 2 tr. zák.